

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
για την επιτάχυνση της εφαρμογής του Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013

1. ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- 1.1. Προγραμματισμός και ωρίμανση των έργων
- 1.2. Διαχείριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- 1.3. Υλοποίηση των έργων

2. ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΕ ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- 2.1. Κανονιστικό πλαίσιο μελέτης και κατασκευής των δημοτικών έργων
- 2.2. Απλοποίηση εσωτερικών διαδικασιών στους Δήμους

Μάρτιος 2013

1. ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το βασικό κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τον προγραμματισμό, τη διαχείριση και την εφαρμογή του Ε.Σ.Π.Α. είναι το ακόλουθο :

- Νόμος 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007–2013», που τροποποιήθηκε με το Νόμο 3840/2010 «Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Ε.Σ.Π.Α.»
- Νόμος 1418/1984 «Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Προκειμένου να βελτιωθεί και να απλοποιηθεί πραγματικά το σημερινό κανονιστικό πλαίσιο, προτείνουμε τα ακόλουθα μέτρα κανονιστικού, διοικητικού και προγραμματικού χαρακτήρα.

1.1. Προγραμματισμός και ωρίμανση των έργων

- Μέχρι να οργανωθούν καλύτερα οι Υπηρεσίες Προγραμματισμού των Δημοσίων φορέων, προτείνεται να δοθεί στις Μονάδες Α΄ των Διαχειριστικών Αρχών ενεργότερος ρόλος στην αναζήτηση, προαξιολόγηση, εισήγηση και παρακολούθηση της ωρίμανσης των έργων τα οποία μπορεί να είναι επιλέξιμα στα συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα. Συστηματική ενημέρωση των Δήμων μέσω των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (Π.Ε.Δ.).
- Να διερευνηθεί η δυνατότητα αύξησης του ποσοστού επιλέξιμης χρηματοδότησης για τις απαλλοτριώσεις και εν γένει την απόκτηση γης σε ειδικές κατηγορίες έργων με ιδιαίτερη κοινωνική σημασία, όπως τα σχολικά κτίρια και οι υποδομές φροντίδας παιδιών, όπου η εξασφάλιση γηπέδου καθίσταται δυσχερής λόγω της οικονομικής κατάστασης των δυνητικών Δικαιούχων. Εάν αυτό δεν επιτευχθεί, να δοθεί προτεραιότητα στην απόκτηση των σχετικών γηπέδων από το Πράσινο Ταμείο και άλλους εθνικούς πόρους.
- Επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης από τις υποχρεωτικά εμπλεκόμενες στα δημόσια έργα Υπηρεσίες (ιδίως την Αρχαιολογία και τη Δασική Υπηρεσία), μέσω του ορισμού ειδικών οργάνων εξέτασης αιτήσεων αδειών που αφορούν προενταγμένα στο Ε.Σ.Π.Α. έργα (και ενεργότερη συνεργασία τους στη διαδικασία προ της κατασκευής των έργων).
- Πρόγραμμα Συλλογικής Υποστήριξης των Δικαιούχων για την ωρίμανση των έργων τους, το οποίο θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα : κεντρικό help desk, δικτύωση αρμόδιων στελεχών, intranet, επικαιροποίηση οδηγιών ωρίμανσης έργων, επί τόπου συμβουλευτική υποστήριξη, χρηματοδότηση των Δικαιούχων από την τεχνική βοήθεια.

- Ειδικό πρόγραμμα μετάταξης μηχανικών και γεωτεχνικών (π.χ. από τους καταργούμενους και συγχωνευόμενους φορείς) στους μεσαίους και τους μικρούς Δήμους.

2.2. Διαχείριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

- Απλοποίηση των διαδικασιών ένταξης των έργων.
- Συστηματικότερη ενημέρωση και ενεργότερη υποστήριξη των Διαχειριστικών Αρχών από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Δικτύωση των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών (Ε.Δ.Α.) των Περιφερειών για την αλληλοενημέρωσή τους και την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών.

2.3. Υλοποίηση των έργων

- Επιτάχυνση των διαδικασιών που αφορούν τις απαλλοτριώσεις για δημόσια έργα ενταγμένα στο Ε.Σ.Π.Α.
- Εφαρμογή των πρόσφατων ρυθμίσεων για την επιτάχυνση των διαγωνιστικών διαδικασιών που αφορούν δημόσια έργα ενταγμένα στο Ε.Σ.Π.Α. (δυνατότητα σύντμησης της έγκρισης των πρακτικών των δύο σταδίων δικαιολογητικών συμμετοχής και αξιολόγησης τεχνικής προσφοράς, καθώς και των οικονομικών προσφορών και της απόφασης κατακύρωσης). Καθιέρωση δεσμευτικής σύντομης προθεσμίας για τους προκηρύσσοντες φορείς ως προς το διάστημα που απαιτείται για την αξιολόγηση προσφορών, την προσωρινή κατακύρωση και μετέπειτα την υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο.
- Επιτάχυνση της διαδικασίας προσφυγών, ενστάσεων, αντιρρήσεων, αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και εν γένει ενδίκων βοηθημάτων επί διαγωνιστικών διαδικασιών δημοσίων έργων ενταγμένων στο Ε.Σ.Π.Α., τόσο σε διοικητικό επίπεδο (προσφυγές, αιτήσεις θεραπείας) όσο και σε δικαστικό επίπεδο, με σύντμηση προθεσμιών, ενοποίηση ενδίκων βοηθημάτων, επιτάχυνση εκδίκασης ενστάσεων και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων μέσω κατά προτεραιότητα πινακίων, καθώς και συντόμευση της έκδοσης των σχετικών αποφάσεων.
- Δημιουργία συστήματος κατά προτεραιότητα και με ταχείες διαδικασίες ελέγχου των συμβάσεων και ελέγχου των εντολών πληρωμών από το Ελεγκτικό Συνέδριο για έργα ενταγμένα στο Ε.Σ.Π.Α., με τον ορισμό ειδικών επιτρόπων που θα έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα επί των έργων αυτών σε περιφερειακό επίπεδο και την απεμπλοκή τους από τους κατά Δήμο επιτρόπους.
- Διασαφήνιση και απλοποίηση των διαδικασιών ένταξης ήδη συμβασιοποιημένων έργων με μεγάλο ποσοστό ήδη συντελεσθεισών

απορροφήσεων. Επιτάχυνση και απλοποίηση της διαδικασίας ανάκτησης ήδη συντελεσθεισών επιλέξιμων δαπανών από τους Δικαιούχους.

2. ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΕ ΣΥΝΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2.1. Κανονιστικό πλαίσιο μελέτης και κατασκευής των δημοτικών έργων

Για τα έργα των Δήμων που είναι κατ' αρχήν επιλέξιμα σε συγχρηματοδοτούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, προτείνουμε να νομοθετηθεί ειδική διαδικασία (fast track) η οποία να αφορά το κανονιστικό πλαίσιο της μελέτης, της αδειοδότησης και της κατασκευής των έργων και συγκεκριμένα :

- ο της εκπόνησης της τεχνικής μελέτης,
- ο της εκπόνησης της τεχνικοοικονομικής μελέτης,
- ο της εκπόνησης των τευχών δημοπράτησης,
- ο της αδειοδότησης του έργου και ιδίως της έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.),
- ο της τιμολόγησης και της δημοπράτησης των έργων.

Επί των ανωτέρω προτείνονται, ενδεικτικά, τα ακόλουθα :

- Να αυξηθεί το ποσοστό 30% του πτυχίου Α΄ τάξης για την απευθείας ανάθεση μελέτης.
- Να μειωθούν οι κατηγορίες έργων για τις οποίες απαιτούνται αδειοδοτήσεις. Π.χ. να μην απαιτείται Μ.Π.Ε. και οποιασδήποτε μορφής αδειοδότηση για συντήρηση ή βελτίωση τοπικών τεχνικών υποδομών και να αρκεί η απλή τεχνική περιγραφή των δράσεων πρόληψης και αποκατάστασης των λειτουργικών και περιβαλλοντικών στοιχείων και των φυσικών πόρων στην περιοχή υλοποίησης του έργου.
- Να είναι συντετμημένη η διαδικασία έγκρισης Μ.Π.Ε. για έργα ύδρευσης, συγκοινωνιακά έργα και κτιριακά έργα μικρού και μεσαίου προϋπολογισμού.
- Να μην απαιτούνται εκ νέου αδειοδοτήσεις για έργα που υλοποιούνται σε διαφορετικές φάσεις και τα οποία ολοκληρώνονται από διάφορα χρηματοδοτικά μέσα σε διαφορετικές χρονικές περιόδους.
- Ε.Π.Ο. που έχουν λήξει να μην επανυποβάλλονται για έγκριση αλλά να συμπληρώνονται από το φορέα που τις εκδίδει με τα επιπλέον στοιχεία, τα οποία νόμοι ή άλλες διατάξεις έχουν στο μεταξύ προσδιορίσει και προσθέσει.
- Να εφαρμοστεί το ταχύτερο δυνατό το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά την ηλεκτρονική δημοπράτηση των έργων και των προμηθειών.
- Να διερευνηθεί η δυνατότητα αύξησης, τουλάχιστον στο διπλάσιο ποσό σε σχέση με το σημερινό, του ορίου της υποχρεωτικής δημοσίευσης για τους

διεθνείς διαγωνισμούς και να είναι αυτοματοποιημένη η ετήσια αναπροσαρμογή του σύμφωνα με τον ετήσιο πληθωρισμό.

- Να προσαρμοστούν τα τιμολόγια των έργων στις πραγματικές τιμές της αγοράς, με ετήσια αυτόματη αναπροσαρμογή τους σύμφωνα με τον πληθωρισμό, με στόχο την εξαφάνιση των «εναρμονισμένων πρακτικών», τον ασφαλή και σωστό προγραμματισμό του οικονομικού αντικειμένου και την πάταξη του παράνομου και αφορολόγητου προσπορισμού οικονομικού οφέλους.
- Να αυξηθεί το ποσό για το οποίο απαιτείται έλεγχος των συμβάσεων από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ειδικά για το θέμα της αδειοδότησης των έργων θα μπορούσαν να καταργηθούν όλες οι αδειοδοτήσεις από τις διάφορες κρατικές υπηρεσίες και να αρκεί η απλή ενημέρωσή τους πριν την οριστική ένταξη του έργου με ηλεκτρονική ανακοίνωση από τον χρηματοδότη φορέα, με υποχρέωση αυτών να αποστέλλουν γνώμη εντός συγκεκριμένου χρονικού ορίου, όπως ακριβώς γίνεται με τις δημόσιες διαβουλεύσεις για νομοσχέδια, κανονιστικές αποφάσεις, χωροταξικά σχέδια κλπ. Έτσι όχι μόνο θα μειωθεί σημαντικός γραφειοκρατικός φόρτος, αλλά θα προκύψει και σημαντική εξυγίανση στο σύστημα. Ανάλογη πρακτική ακολουθείται για τις εγκρίσεις των Μ.Π.Ε. όταν το έργο υλοποιείται από δημόσιο φορέα.

Επίσης, προτείνεται οι δεσμευτικές γνώμες των ειδικών φορέων διαχείρισης περιβάλλοντος να διερευνώνται στο αρχικό στάδιο σκοπιμότητας υλοποίησης του έργου και να είναι μόνον συμβουλευτικές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Αρκετές από τις παραπάνω προτεινόμενες ρυθμίσεις μπορεί να γίνουν όχι μόνο για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα αλλά για όλα τα δημοτικά έργα και γενικότερα για τα δημόσια έργα, προκειμένου να επιταχυνθεί η εκτέλεση των έργων σε περιφερειακό επίπεδο, χωρίς να θίγεται η αναγκαία δημοσιότητα και διαφάνεια.

2.2. Απλοποίηση εσωτερικών διαδικασιών στους Δήμους

Για τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των δημοτικών έργων, προτείνουμε την απλοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών του Δήμου.

Ενδεικτικά, προτείνονται τα ακόλουθα :

- Να μειωθούν οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του Δήμου στις απολύτως αναγκαίες π.χ. :
 - να μην απαιτείται νέα απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για ένταξη έργου στον προϋπολογισμό, εφόσον αυτό εντάσσεται στους στόχους που θέτουν τα επιχειρησιακά προγράμματα του Δήμου ή εφόσον προφανώς προκύπτει δημόσια ωφέλεια και να αρκεί η σχετική απόφαση του Δημάρχου,

- να μην είναι αναγκαίος ο έλεγχος της τυπικής νομιμότητας των εγγράφων του αναδόχου από την Οικονομική Επιτροπή και να αρκεί ο έλεγχός τους από τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες,
- να μη χρειάζεται η επανυποβολή σε ειδική συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής για επανέλεγχο και επανέγκριση των δικαιολογητικών που έληξαν οι προθεσμίες ισχύος τους και να αρκεί ο έλεγχος των νέων δικαιολογητικών από τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- Να μη χρειάζεται κλήρωση, ούτε απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου για ορισμό επιτροπών διαγωνισμού, διότι δεν εξασφαλίζεται η διαφάνεια και η αντικειμενικότητα, ενώ σε πολλές περιπτώσεις κληρώνονται στελέχη που δεν έχουν γνώση των διαδικασιών ειδικά σε μικρομεσαίους Δήμους.
- Να μη χρειάζεται καθορισμός των όρων δημοπράτησης από την Οικονομική Επιτροπή, οι οποίοι καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο.
- Ο Δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος ή ο εντεταλμένος προϊστάμενος οργανικής μονάδας του Δήμου να μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις επιτάχυνσης του χρόνου ωρίμανσης του έργου, θέτοντας υπόψη των αποφαινομένων οργάνων σε επόμενη συνεδρίαση το θέμα είτε απλά για ενημέρωση είτε για επικύρωση ληφθείσης απόφασης.

Ο Πρόεδρος

ΑΘΗΝΑ: 14/02/2013

Αριθμ.Πρωτ..... 476

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

κ. Κωνσταντίνο Χατζηδάκη

Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας,

Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

Κοινοποίηση :

κ. Γιώργο Γιαννούση

Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης

Κύριε Υπουργέ

Σας στέλνουμε το κείμενο με τις «Παρατηρήσεις και Προτάσεις της ΚΕΔΕ επί της 1^{ης} Εγκυκλίου του Υπουργείου Ανάπτυξης», που αφορά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014–2020, το οποίο εγκρίθηκε στη συνεδρίαση της 13.02.2013 του Δ.Σ. της Κ.Ε.Δ.Ε.

Από το κείμενο αυτό φαίνεται η ουσιαστική συμβολή που μπορεί να έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ιδιαίτερα αυτών που θα αφορούν την Περιφερειακή και Τοπική Ανάπτυξη.

Για το λόγο αυτό θεωρούμε αναγκαία : α) τη συμμετοχή του Προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) στη Διυπουργική – Διαπεριφερειακή Επιτροπή Χάραξης Πολιτικής, στην οποία προβλέπεται ήδη η συμμετοχή του Προέδρου της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ), β) την άμεση συγκρότηση της προβλεπόμενης στον Οδικό Χάρτη Ομάδας Εργασίας ΥΠΑΑΝ – ΥΠΕΣ – ΕΝΠΕ – ΚΕΔΕ – ΜΟΔ και γ) τη συμμετοχή

στελεχών των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (ΠΕΔ) στις προτεινόμενες Ομάδες Σχεδιασμού Προγραμμάτων (ΟΣΠ) των Περιφερειών.

Οι αρμόδιοι συνεργάτες μου είναι στη διάθεση του Γενικού Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης και των συνεργατών σας για κάθε αναγκαία διευκρίνιση και συνεργασία.

Προκειμένου να διασφαλίσουμε την αποτελεσματική συνεργασία μας εκτιμούμε ότι θα χρειαστεί η δημιουργία ενός σταθερού διαύλου επικοινωνίας μας με την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου σας, τη μορφή του οποίου μπορούμε να συμφωνήσουμε σε σχετική συνάντησή μας.

Με ευτίμη

~~Κώστας Ασκούνης~~

~~Πρόεδρος ΚΕΔΕ~~

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ 1^{ης} ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΑΝ
«ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020»**

1. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Συμφωνούμε με την πρόταση του ΥΠΑΑΝ «τα Κράτη – Μέλη και οι Περιφέρειές τους να έχουν το δικαίωμα και την ευελιξία να σχεδιάσουν τα αναπτυξιακά τους προγράμματα με βάση τις ανάγκες και κυρίως τις δυνατότητες σε περιφερειακό επίπεδο».

Σχετικά με το νόμο 3852/2010 (εφεξής «Καλλικράτης») υπενθυμίζουμε τις κοινές προτάσεις ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ που εντάχθηκαν ως Πυλώνας 3 στον Οδικό Χάρτη του πρόσφατου Πρωτοκόλλου Συνεργασίας ΥΠΕΣ – ΕΝΠΕ – ΚΕΔΕ – ΟΔΓ – ΤFGR και «αποσκοπούν στη βελτίωση των ικανοτήτων και δομών της τοπικής αυτοδιοίκησης ως προς την αποτελεσματική αξιοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων και τον αποτελεσματικό προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο των επενδυτικών προγραμμάτων είτε αυτά χρηματοδοτούνται από την ΕΕ είτε από τον κρατικό προϋπολογισμό». Επισυνάπτεται ο σχετικός Πίνακας του Πυλώνα 3.

Από τους στόχους του Πυλώνα 3 είναι απαραίτητο να υπογραμμίσουμε την ανάγκη για «Προετοιμασία εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου (2014 – 2020) για το σχεδιασμό της περιφερειακής πολιτικής και τα νέα περιφερειακά και τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα» και επομένως ότι είναι αναγκαίο να συγκροτηθεί άμεσα η Ομάδα Εργασίας ΥΠΑΑΝ – ΥΠΕΣ – ΕΝΠΕ – ΚΕΔΕ – ΜΟΔ.

Επίσης, είναι απαραίτητο να υπογραμμίσουμε την ανάγκη προώθησης κατά προτεραιότητα της προτεινόμενης δράσης : «Επικαιροποίηση του κανονιστικού πλαισίου για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό καθώς και τη ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης, των περιφερειών και δήμων με σκοπό την επίτευξη συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα (διαβαθμιδική συνεργασία)».

2. ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

2.1. Βασικά μεγέθη της Ελληνικής οικονομίας και των Περιφερειών της χώρας

Σημειώνουμε την ανάγκη να διεκδικήσει η χώρα μας ως τριετία αναφοράς για τον υπολογισμό του ΑΕΠ την περίοδο 2009 – 2011 και όχι την περίοδο 2008 – 2010, δεδομένων των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης.

2.2. Η Στρατηγική Ευρώπη 2020, το ΕΣΠΑ και οι προκλήσεις για την προγραμματική περίοδο 2014 – 2020

Σύμφωνα με την 1^η Εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ, η κοινή Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ευρώπη 2020 (Ε 2020) θα εφαρμοστεί μέσω των ακόλουθων επτά εμβληματικών πρωτοβουλιών :

Θεματική ενότητα	Εμβληματική πρωτοβουλία
Έξυπνη ανάπτυξη	1. Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη 2. Ένωση Καινοτομίας 3. Νεολαία σε κίνηση
Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη	4. Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους της 5. Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης
Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς	6. Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας 7. Ευρωπαϊκή πλατφόρμα κατά της φτώχειας

Κατά την εκτίμησή μας, οι περισσότερες εκ των ανωτέρω εμβληματικών πρωτοβουλιών μπορούν να επιτύχουν εάν συνδεθούν αποτελεσματικά με δράσεις περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, με κατεύθυνση την «Ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση» (βλέπε σελ. 17 της 1^{ης} Εγκυκλίου) και επομένως με τα Περιφερειακά Αναπτυξιακά Προγράμματα των Περιφερειών και τα Τοπικά Αναπτυξιακά Προγράμματα των Δήμων.

Επίσης, σύμφωνα με την 1^η Εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ, οι 11 θεματικοί στόχοι της Ε 2020 είναι οι ακόλουθοι :

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)
4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς
5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας

- 10.Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
- 11.Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Οι 11 θεματικοί στόχοι πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση των Περιφερειακών και των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων από τις Περιφέρειες και τους Δήμους αντίστοιχα. Για το λόγο αυτό, εκτιμούμε ότι οι ανωτέρω στόχοι είναι απαραίτητο να εξειδικευτούν σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και να προγραμματιστούν σχετικά έργα και δράσεις στη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης Ε.Ε.–Ελλάδας (δηλ. στο ΕΣΠΑ 2014–2020) και στα αντίστοιχα συγχρηματοδοτούμενα επιχειρησιακά προγράμματα, με βάση τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας στους πολίτες.

Συμφωνούμε με την εκτίμηση της Εγκυκλίου ότι «Αποτελεί αδήριτη απαίτηση πλέον στον αναπτυξιακό μας σχεδιασμό να αναλύσουμε σε βάθος τόσο τις δυνατότητες και αδυναμίες της χώρας και των Περιφερειών της, να εκμεταλλευτούμε τις ευκαιρίες που αναδεικνύονται, να προετοιμαστούμε για την αντιμετώπιση απειλών και κυρίως να εντοπίσουμε τις αστοχίες στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων μέχρι σήμερα» (σελ.13–14).

Επίσης, συμφωνούμε με τις προτεινόμενες βασικές προτεραιότητες / παραμέτρους σχεδιασμού μεταξύ των οποίων «η ανάγκη επίτευξης κοινωνικής συνοχής», «η προώθηση της χωρικής συνοχής», «η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, μέσα από αναβάθμιση, διεύρυνση και επέκταση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε εθνική, περιφερειακή και αστική κλίμακα», «η βελτίωση των υποδομών, εκεί και μόνο που εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαπιστωμένες ανάγκες», «η έμφαση στην χωρική προσέγγιση, στο υποπεριφερειακό επίπεδο όπου συναντώνται οι ενδοπεριφερειακές ανισότητες», οι στρατηγικές ολοκληρωμένης τοπικής ανάπτυξης (integrated local development strategies) κ.ά.

3. ΤΟ ΥΠΟ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1. Βασικά σημεία του σχεδίου πρότασης του Γενικού Κανονισμού των Διάρθρωτικών Ταμείων 2014 – 2020

Με δεδομένη την κατάταξη των Περιφερειών της χώρας σε τρεις κατηγορίες (τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, τις περιφέρειες σε μετάβαση, τις περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες) χρειάζεται τα κράτη – μέλη να έχουν μεγαλύτερη ευελιξία κατά την κατανομή των πόρων των διάρθρωτικών ταμείων στις κατηγορίες αυτές.

Παράλληλα, προτείνουμε να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στην «Ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση» και στην «Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης» με πρωτοβουλία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε δημοτικό και διαδημοτικό επίπεδο, τόσο στον αγροτικό χώρο όσο και στον αστικό χώρο.

3.2. Βασικές εθνικές θέσεις για την Πολιτική Συνοχής 2014 – 2020

Συμφωνούμε με την εκτίμηση της Εγκυκλίου ότι η στρατηγική Ε 2020 «δεν πρέπει να περιορίζει την ευελιξία των κρατών – μελών στο σχεδιασμό των προγραμμάτων» και ότι για τη χρηματοδότηση της Πολιτικής Συνοχής «δεν πρέπει να υπάρχει καμία σύνδεση με τις μακροοικονομικές ή διαρθρωτικές αιρεσιμότητες», διότι «οι μακροοικονομικοί στόχοι επηρεάζονται έντονα από τη διεθνή οικονομική συγκυρία και δεν απεικονίζουν πάντα την μακροχρόνια προσπάθεια για τη δημιουργία βιώσιμης και κοινωνικά δίκαιης ανάπτυξης».

Συμφωνούμε επίσης ότι «οι περιφέρειες με μόνιμα γεωγραφικά μειονεκτήματα (π.χ. τα νησιά) θα πρέπει να έχουν ιδιαίτερη αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων με την ένταξή τους στην κατηγορία περιφερειών μετάβασης, ανεξάρτητα του κατά κεφαλήν εισοδήματός τους».

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

4.1. Μεθοδολογία οργάνωσης για την κατάρτιση του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

Επαναλαμβάνουμε την ανάγκη «Επικαιροποίησης του κανονιστικού πλαισίου για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό καθώς και τη ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ της κεντρικής κυβέρνησης, των περιφερειών και δήμων με σκοπό την επίτευξη συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα», προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμετοχή και των τριών επιπέδων προγραμματισμού στην εκπόνηση του Σχεδίου Ανάπτυξης της χώρας και στη συνέχεια των Εθνικών και των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

4.2. Όργανα κατάρτισης του Σχεδίου Ανάπτυξης, της Σύμβασης Εταιρικής Σχέσης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Δεδομένου ότι η Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί, σύμφωνα με τη νομοθεσία για τον αναπτυξιακό προγραμματισμό (Ν. 1622/1986, Ν. 3852/2010 κ.α.), το επίπεδο του τοπικού προγραμματισμού, λειτουργικά συνδεδεμένο με το περιφερειακό και το εθνικό επίπεδο προγραμματισμού, προτείνουμε :

- α) τη συμμετοχή του Προέδρου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Ε.) στην Διυπουργική – Διαπεριφερειακή Επιτροπή Χάραξης Πολιτικής, στην οποία προβλέπεται ήδη η συμμετοχή του Προέδρου της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝ.Π.Ε.)

- β) τη συμμετοχή στελεχών των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων (Π.Ε.Δ.) στις προτεινόμενες Ομάδες Σχεδιασμού Προγραμμάτων (ΟΣΠ) των Περιφερειών και
- γ) τη συμμετοχή στην προτεινόμενη Ομάδα Ειδικών ορισμένων εμπειρογνομόνων της ΕΝ.Π.Ε. και της Κ.Ε.Δ.Ε. οι οποίοι θα συμβάλλουν στην εκπόνηση του κανονιστικού πλαισίου σχεδιασμού και εφαρμογής των νέων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και ενός αποτελεσματικού προγράμματος υποστήριξης της εφαρμογής του.

4.3. Χρονοδιάγραμμα

Προκειμένου να συμβάλλουν η ΕΝ.Π.Ε. και η Κ.Ε.Δ.Ε. στη διαμόρφωση των Κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής εντός της προτεινόμενης χρονικής προθεσμίας (30 Σεπτεμβρίου 2012) προτείνουμε την άμεση συγκρότηση της ήδη αναφερθείσας (στην παράγρ. 1) κοινής Ομάδας Εργασίας ΥΠΑΑΝ – ΥΠΕΣ – ΕΝΠΕ – ΚΕΔΕ – ΜΟΔ.

4.4. Συντονισμός των ενεργειών εκπόνησης μελετών στρατηγικού προσανατολισμού

Από τα βασικά αναπτυξιακά ερωτήματα που θα πρέπει να απαντηθούν σε περιφερειακό επίπεδο, η Κ.Ε.Δ.Ε. μπορεί να συμβάλλει στην εξειδίκευση των οριζόντιων πολιτικών σε τοπικό επίπεδο, τους τρόπους αντιμετώπισης των «θεσμικών και διοικητικών εμποδίων» και τη διαμόρφωση των προγραμματικών, νομικών και διοικητικών προϋποθέσεων για την «Ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση».

4.5. Διαβούλευση – Οργάνωση των Αναπτυξιακών Συνεδρίων

Προτείνουμε να αναλάβει κοινή τεχνική ομάδα ΥΠΑΑΝ – ΕΝΠΕ – ΚΕΔΕ την οργάνωση της διαβούλευσης σε περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ενεργότερη δυνατή συμμετοχή των Περιφερειών, των Δήμων και των αντίστοιχων επιστημονικών και κοινωνικών φορέων. Για την αποτελεσματική ενημέρωση και ενεργοποίηση των περιφερειακών και τοπικών φορέων είναι αναγκαίο να σχεδιαστεί σχετικό επικοινωνιακό πρόγραμμα που θα αξιοποιήσει κυρίως τους υπάρχοντες διαύλους ενημέρωσης και επικοινωνίας.